

ISBN: 978-625-7303-75-0

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

**Ketebe Yayınları:** 454

**Roman**



**Yayın Yönetmeni**  
Furkan Çalışkan

**Dizi Editörü**  
Ayhan Demir

**Yayıma Hazırlayan**  
Kadir Daniş

**Düzeltili**  
Meltem Ortakçı

**Kapak**  
Harun Tan

**Mizanpaj**  
Nilgün Sönmez

## 1. BASKI

Mayıs 2021  
İstanbul

**Ketebe Yayınları**  
**Sertifika No. 49619**  
Maltepe Mahallesi Fetih  
Caddesi No: 6 Dk: 2  
Topkapı 34010 İstanbul  
Tel: 212.612 29 30  
e-mail: ketebe@ketebe.com

**Baskı ve Cilt**  
Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.  
Cihangir Mah. Güvercin Cad.  
No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok  
Kat: 2 34310 Haramidere -  
Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452  
Tel: 212.412 17 00

© Özgün adı *Kronikê nê gur* olan bu kitabın Türkiye hakkı Wylie Ajansı aracılığıyla Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ye aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

# Taş Kentin Kroniđi



İSMAİL KADARE

TÜRKÇESİ  
ECE DİLLİOğLU

KETEBE

---

## İsmail Kadare

Cino del Duca ve Man Booker ödüllü Arnavut şair ve romancı. 1936 yılında dünyaya gelmiştir. 1960'lı yıllarda şiirleriyle ünlendiyse de dünya çapındaki asıl şöhretini *Ölü Ordunun Generali*'yle kazanmıştır. Adı birkaç kez Nobel Edebiyat Ödülü adayları arasında da geçen Kadare'nin romanları pek çok dile çevrilmiştir.

---

## Ece Dillioğlu

1991 yılında Arnavutluk'un Vlora şehrinde doğdu. 1997 yılında ailesiyle beraber Türkiye'ye göç etti. İlk ve orta öğrenimini Tekirdağ'da tamamladı. 2009-2013 yılları arasında Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Balkan Dilleri ve Edebiyatları Arnavut Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Aynı yıl Arnavut Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda sözleşmeli öğretim elemanı olarak atandı. 2014 yılından bu yana araştırma görevlisi olarak devam etmektedir. 2017 yılında Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Balkan Çalışmaları Anabilim Dalı'nda Arnavut Edebiyatı üzerine yazdığı "Çağdaş Arnavut Edebiyatında İsmail Kadare ve Romanları" adlı tezi ile yüksek lisansını tamamladı. Şu an aynı programda doktora yapmaktadır.

*Bu şehir o kadar tuhaf bir şehirdi ki sanki bir kış akşamı, vadede aniden antik bir kalıntı gibi belirmiş ve büyük uğraşlarla tırmanarak dağın yüzeyine çıkmayı başarmıştı. Kül rengi tuğlalarla kaplanmış, devasa terazilere benzeyen büyük evlerin çatılarındaki geniş çeşmeler ve yollar başta olmak üzere, bu şehirdeki her şey taştan ve eskiydi. O sert zırhların ardında yaşama dair izlerin olduğuna inanmak gerçekten güçtü.*

*Bu şehri hayatında ilk defa gören her yolcu hemen onu kıyaslama ihtiyacı hissediyordu ama böyle bir tuzağa düştüğü anda şehir onun kafasındaki tüm kıyas düşüncelerini yerle bir ediyordu çünkü bu şehir kendinden başka hiçbir şehre benzemiyordu.*

*Şehir yağmurları, doluyu, gökkuşağını ve geldikleri gibi giden renkli yabancı bayrakları nasıl savuşturuyorsa kıyasları da bünyesinde aynı şekilde uzun süre barındırmıyordu.*

*Bu şehir tamamen eğimli bir şehirdi. Hatta bütün mimari ve şehir planlaması kurallarını kıran, belki de dünyanın en eğimli şehriydi. Çok eğik bir yapıda olmasından dolayı, kimi evlerin çatısının bulunduğu yerin hizasında bir diğer evin giriş kısmı vardı. İnsanın düştüğünde boşluğa değil de, başka bir evin çatısına düşebileceği tek yerdi burası. Bunu herkesten daha iyi ayyaşlar bilirdi.*

*Gerçekten çok enteresan bir şehirdi burası. Yolda yürürken canın isterse kafadaki şapkayı çıkartır, kolunu uzatıp bir minareye takabilirdin. İnanması güç pek çok şey vardı burada. Burada pek çok şey rüyalandaki gibiydi.*

*Kendi taş kalıntıları arasında insan yaşamını bir şekilde korumaya çalışan şehirden tüm o hayatlara istemeden de olsa acılar, yaralar ve darbeler isabet ediyordu. Ama çok normaldi bu. Çünkü şehrin tamamı taştandı ve elbette ki her bir dokunuşu soğuk ve sert olacaktı.*

*Bu şehirde çocuk olmak çok zordu.*

## I

Soğuk kış akşamı dışarıdaki her şeyi sularla, sislerle ve karanlıkla kaplamıştı. Kafamı örtünün altına sokmama rağmen evimizin büyük çatısına düşen yağmur damlalarının her zaman ki boğuk sesini duyuyordum.

O sayısız su damlalarının bir an önce toprağa düşüp buharlaşarak tekrar beyaz gökyüzüne çıkmak için o eğik tuğlalarda nasıl da yuvarlandığını hayal edebiliyordum. Çatıda kendilerini metal bir oluğun beklediğini bilmiyorlardı. Yağmur damlası tam da çatıdan toprağa düşecekken kendisini “Nereye gidiyoruz böyle, bizi nereye götürüyorlar?” diye soran binlerce arkadaşıyla birlikte, bir anda dar olukta buluyordu ve bu delice koşuşturmaca yüzünden daha kendisine gelemeden derin ve karanlık bir hapse, bizim evimizin sarnıcına düşüyordu.

Mutlu ve özgür yağmur damlalarının hayatı işte böyle son buluyordu. Orada, sarnıcın kör karanlığında dururken, önceden aşağılarında bulunan o tuhaf şehirleri ve yıldırım dolu ufukları bir daha göremeyeceklerini fark edecekler, gökyüzünün uçsuz bucaksız alanlarını büyük bir acıyla anımsayacaklardı. Sadece ben ara sıra oyun oynarken, kocaman gökyüzünden kısa bir anı gibi onlara bir ayna yardımıyla, avuç içi kadar bir parça gökyüzünü gösterecektim.

Annem onları daha sonra kıyafetlerimizi, evin merdivenlerini ve yerlerini yıkamak için kova ile buldukları yerden çıkaran kadar orada can sıkıcı günler ve hatta aylar geçireceklerdi.

Ama su damlaları şimdilik bundan bihaberdi. Şimdi taşlar arasında deli gibi bir oraya bir buraya koşuşturuyorlardı ve onlara bir tek başımı örtünün altına saklayıp ağlayan ben üzülüyordum.

Yağmur üç dört gün art arda yağmaya devam edince sarnıç gereğinden fazla dolmasın diye babam çatıdaki oluğu yerinden söküyordu. Sarnıcımız çok büyüktü. Neredeyse evimizin altında bulunan tüm yüzeyi kaplıyordu ve herhangi bir patlama durumunda önce bizim evimizi sonra da diğer evlerin temellerini paramparça edebilirdi çünkü bu şehir eğik bir şehirdi ve her an her şey olabilirdi.

Hapsolmanın, su için mi yoksa insan için mi daha zor olacağını düşünürken babaannemin adımlarını ve ardından diğer odadan gelen sesini duydum:

“Kalkın, kalkın! Oluğu sökmeyi unuttuk!”

Annemle babam korkuyla uyandı. Babam üzerindeki beyaz paçalı donla karanlıkta koşturmaya başladı, pencereyi açtı ve uzun bir sopayla oluğu yerinden söktü. O anda hücumla bahçeye düşmeye başlayan suyun sesi duyuldu.

O sırada annem gaz lambasını yaktı ve babamla babaannem merdivenlerden aşağıya indiler. Ben pencereye yaklaştım ve dışarıda olanları izlemeye çalıştım. Rüzgar yağmuru camlara şiddetle çarpıyor, evin eski mazgalları gıcırdayıyordu.

Yukarıda daha fazla duramadım, dışarıda neler olduğunu görmek için merdivenlerden indim. Üçü de çok endişeliydi. Beni fark etmediler bile. Sarnıcın ağzındaki tahta kapağı çıkarmışlar, içeride neler olduğunu anlamaya çalışıyorlardı. Annemin elinde gaz lambası, babam aşağıya bakıyordu.

O esnada bedenimde bir titreme hissettim ve hemen babaannemin eteğine yapıştım. O da başımı okşadı. Dışarıdaki ve içerideki kaplar rüzgardan titreşip duruyordu.

“Resmen kıyamet kopuyor!” dedi babaannem.

Sarnıcın içine kadar eğilmiş olan babam içeriyi görmeye çalışıyordu.

“Bir parça gazete getir!” dedi anneme.

Annem de gazeteyi getirdi. Babam gazeteyi elinde buruşturdu, yaktı ve sarnıcın içine fırlattı. Annem cılız bir çığlık attı.

“Su sarnıcın ağzına kadar yükselmiş.” dedi babam.

Babaannem mırıl mırıl dua ediyordu.

“Çabuk! Feneri yak!” dedi babam.

Benzi sararmış, elleri titreyen annem feneri yaktı. Babam kafasına siyah bir örtü örttü ve kapıyı açmaya gitti. Annem de eski bir bez parçasını kafasına geçirdi ve babamın peşine koyuldu.

Dışarıdan, yağmur sesinin arasında bir kapı tıklaması duyuldu. Sonra bir tane daha, bir tane daha!

“Korkma! Komşular sarnıçtaki suyu boşaltmaya geliyorlar.” dedi babaannem ve sanki masal anlatırmış gibi gittikçe yumuşayan sesiyle “Şu dünyada her derdin dermanı vardır da bir ölümün çaresi yoktur, oğul!” dedi.

Ben de sarnıcın ağzına yaklaştım ve aşağıya baktım. Karanlık-tı. Karanlık ve korkunç.

“Auuuu!” diye uludum içeri doğru, yumuşak bir sesle. Ama sarnıç cevap vermedi. İlk defa bana cevap vermiyordu. Ben sarnıcı çok seviyordum ve sık sık üstüne eğiliyor, hep bir şeyler anlatıyordum. Sarnıç da her zaman o ince sesi ile bana cevap veriyordu.

“Auuuu!” dedim tekrar ama sarnıç yine sessiz kaldı. Demek ki kızmıştı bana.

Bir araya gelmiş binlerce yağmur damlasının aşağıda öfke-lerini nasıl da birleştirdiklerini tahmin edebiliyordum artık.